

AZ Nikolaas
Top zorg, warm hart

Onthaalbrochure

Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Tilia

Leefgroep 'IKO'

(Intensief kortdurende opname)

De Tilia of de lindeboom staat in legendes en de volkscultuur bekend als ‘de goede boom’ die mensen weer sterk maakt en een helende werking heeft. De lindeboom staat ook voor levenskracht, samenkomst en wederopbloei. Zij geeft mensen rust en troost.

Inhoud

Welkom bij IKO	7
Behandelend team	8
Kinder- en jeugdpsychiaters	8
Afdelingshoofd en therapeutisch coördinator	8
Afdelingspsycholoog en verantwoordelijke leefgroep IKO	8
Leefgroepbegeleiding: verpleegkundigen en opvoeders	8
Therapeuten en leerkrachten	9
Studenten en stagiairs	9
Schoonmaak	9
Leefgroepprogramma	10
Dagoverzicht	10
Opstaan	11
Hygiëne	11
Kamerorde	11
Maaltijden	11
Versnaperingen	11
Kamermomenten	12
Slapen	12
Bezoek	12
Weekend	12
Therapieprogramma	13
Lichaams- en bewegingstherapie	13
Creatieve therapie	13
Psychotherapie	14
Gezinstherapie	14
Onderwijs	14
Regels en afspraken	15
Wat breng je mee	15
Kleding	15
Toiletspullen	15
Schoolmateriaal	15
Sportkleding	15
Allerlei	15
Onder bewaring van de leefgroepbegeleiding	16
Wat breng je niet mee	16
Spullen uitlenen is niet toegelaten	16
Respect voor materiaal	16
Roken	17
Telefoon en Multimedia	17
Drugs, alcohol, energiedranken en wapens	18
Seksualiteit en lichamelijk contact	18

Praktische afspraken	19
Administratie	19
Activiteitengeld	19
Identificatie	19
Thuismedicatie	19
Ontslag	20
Varia	21
Bewakingscamera's	21
Agressief gedrag	21
Vrijheidsbeperkende maatregelen	21
Documenten en nuttige informatie	23
Rechten van de patiënt	23
Beroepsgeheim	23
Geïnformeerde toestemming	24
Levensbeschouwelijke zorg	24
Preanesthesie vragenlijst (vragenlijst vóór de verdoving)	24
Veilige zorg	24
Patiëntidentificatie	24
Valpreventiebeleid	25
Decubituspreventiebeleid	25
Pijn	25
Ziekenhuishygiëne	25
Algemene informatie	26
Klachten en opmerkingen	27
Evaluatie	28
Contact	28
Afdelingshoofd en therapeutisch coördinator	28
Artsen	28
Nuttige gegevens	29
Bijlagen	31
Visietekst vrijheidsbeperkende maatregelen binnen de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren	32
Ethisch kader	33

LARS
XX XX XX
13-02-10

Amber
24.03.10

Celine
XX
31-12-09

ilu
3-04-10
09-02-11
♡

Sarah
24-12-09

Sarah
31-12-10
Rogajillie
missen!

Goedele
17/12/09

Taylor
5-12-2009

Robert
27-02-2010

Sarah
010210

ANNITA
24/07/10

Salm
31 a

Lauripiaah
15/10/10
x3
Illmisskaa
x5

Mike
24/03/2010

Sharon
22/12/2010
x3 2

Dy
Helen
10

/10

Wag
17/11

Welkom bij 'IKO'

Binnenkort kom je in leefgroep 'IKO' terecht. IKO staat voor 'intensieve kortdurende opname'. Je verblijf duurt standaard vier weken, maar kan in uitzonderlijke situaties gewijzigd worden.

Deze brochure geeft je enerzijds informatie over je verblijf binnen leefgroep IKO en bevat anderzijds een aantal noodzakelijke documenten.

Wij engageren ons om **TOP ZORG MET EEN WARM HART** te bieden.

Iedereen heeft het wel eens moeilijk. Meestal kan je er op eigen houtje, of met wat steun van familie of vrienden bovenop komen. Soms lukt dit echter niet. Je wordt verdrietig, kwaad. Je voelt je niet begrepen. Soms wil je er niet over praten of weet je nog niet waar het gevoel vandaan komt. Maar het gevoel of gedrag gaat niet weg. Dan heb je misschien wat extra hulp nodig.

Misschien klinkt het woord 'psychiatrie' nogal zwaar, maar laat ons meteen duidelijk zijn, dat er op onze afdeling enkel jongeren zijn die het net als jij moeilijk hebben. Waarschijnlijk ben je hier wel wat nieuwsgierig naar of net ongerust. Dat is heel normaal, je weet tenslotte niet wie wij zijn en wat je kan verwachten.

Je verblijft hier samen met maximum 7 andere jongeren tussen 12 en 18 jaar oud, met elk hun eigen specifieke moeilijkheden. Het is belangrijk om te weten dat er tijdens de opname heel wat groepsmomenten zijn. De bedoeling van leefgroep IKO is dat je hier tot rust kan komen, maar ook dat we samen met jou kijken naar wat er misloopt. Je sterke kanten worden bij ons aangesproken zodat je in de toekomst deze mogelijkheden ten volle kan benutten. Ondanks de momenten in groep staat jouw eigen proces, zowel individueel als in groep, centraal.

Om je al wat beter te leren kennen, krijg je alvast een kennismakingsopdracht om jouw opname vlot te starten. Als je deze nog niet ontvangen hebt, vraag er dan zeker naar. Om je te helpen bij moeilijkheden werken we hier met verschillende stappenplannen zoals het signaleringsplan, het safetyplan, enz. Het team van 'IKO' vindt het belangrijk om familie en andere belangrijke personen uit jouw omgeving te betrekken.

1. Behandelend team

We hechten veel belang aan het creëren van een huiselijke omgeving, daarom dragen de teamleden geen uniform maar gewone kleding. De teamleden zijn herkenbaar aan de badge die ze bij zich dragen. Het team wordt in de dagelijkse werking aangestuurd door de afdelingspsychiater, de afdelingspsycholoog en de verantwoordelijke van de leefgroep.

Het behandelend team heeft een gedeeld beroepsgeheim. Informatie gaat zonder jouw toelating niet buiten het team, tenzij jouw veiligheid of deze van anderen in gevaar komt. Informatie wordt binnen het team gedeeld omdat ze belangrijk is voor een goede begeleiding tijdens je behandeling. Het gedeeld beroepsgeheim stelt het team in staat om jou een zo goed mogelijke totaalzorg aan te bieden. Uiteraard gaan we in gesprek met je ouders en proberen we zo open mogelijk te communiceren met alle partijen, waarbij we rekening houden met jouw rechten.

Kinder- en jeugdpsychiaters

Een kinder- en jeugdpsychiater is een arts die zich specialiseerde in de psychische gezondheid van kinderen en jongeren. Hij/zij is verantwoordelijk voor de psychiatrische diagnostiek en behandeling en kan in samenspraak met ouders en jongeren medicatie of andere behandelingen aanraden en/of opstarten. Een psychiater kan, indien belangrijk voor je behandeling, een beroep doen op andere specialisten in het ziekenhuis.

Afdelingshoofd en therapeutisch coördinator

Het afdelingshoofd en de therapeutisch coördinator sturen het team aan en zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse werking van de afdeling. Zij zijn eveneens verantwoordelijk voor de inhoudelijke werking van de dienst Kinder- en jeugdpsychiatrie Tilia.

Afdelingspsycholoog en verantwoordelijke leefgroep IKO

Elke leefgroep beschikt over een afdelingspsycholoog en een verantwoordelijke leefgroep. In samenspraak met de psychiater van de afdeling sturen zij het voltallige team aan.

Leefgroepbegeleiding: verpleegkundigen en opvoeders

De leefgroepbegeleiders zorgen voor de continuïteit op de dienst. Ze zorgen voor een zo aangenaam mogelijk leefklimaat en hebben aandacht voor het welbevinden van de jongeren, omgaan met regels en grenzen, gevoelens uiten, versterken van vaardigheden in contact met anderen, vrije tijd invullen en zelfzorg. Eén van hen wordt jouw individuele begeleider. Hij/zij volgt jou van nabij op en heeft regelmatig extra aandacht voor jou.

Therapeuten en leerkrachten

Op de afdeling werken verschillende therapeuten, zij staan in voor de individuele en groepstherapieën. De leerkrachten werkt samen met jou aan schoolse thema's. Je leest meer hierover verder in deze brochure.

Studenten en stagiairs

AZ Nikolaas is een opleidingscentrum voor arts-specialisten, huisartsen in opleiding en studenten (geneeskunde, verpleegkunde, orthopedagogie, psychologie, creatieve therapie, psychomotorische therapie, muziektherapie, gezinstherapie, enz.). Er zijn dus regelmatig stagiairs aanwezig op de afdeling. Net als de andere teamleden zijn zij gebonden aan het gedeeld beroepsgeheim.

Schoonmaak

De medewerkers van de schoonmaakdienst zorgen voor de orde en de netheid van de afdeling en de kamers. Zij maken geen deel uit van het behandelend team, maar zijn wel dagelijks aanwezig op de afdeling.

2. Leefgroepprogramma

Dagoverzicht

Hieronder vind je een voorbeeld van een dagoverzicht. De therapieën en activiteiten zijn elke dag anders. Het schema hangt elke dag uit in de leefgroepuimte.

08:00	Wekken
08.30:	Ontbijt/taken
09.15:	Therapie
10.30:	Kamermoment
11:00:	Therapie
12:15:	Middagmaal/Taken
13.00:	Kamermoment
14.00:	Therapie
15.00:	Pauze
15.30:	Therapie
16.45:	Kamermoment
17.30:	Avondmaal/taken
18.30:	Spel/samen zijn/tv kijken/belmoment
19.30:	Douchen en snoepmoment
21.30:	Naar de kamer
22.30:	Lichten uit op de kamer en bedtijd

Opstaan

Je wordt tussen 08.00 uur en 08.30 uur gewekt door de leefgroepbegeleiders en we verwachten je ten laatste 30 minuten later, opgefrist en aangekleed, aan de ontbijttafel.

Hygiëne

We verwachten dat je iedere dag een bad of een douche neemt. Dit kan je 's ochtends voor het ontbijt of 's avonds doen. Uiteraard kan je na het sporten ook even douchen. Je poetst je tanden en zorgt ervoor dat je er verzorgd uitziet, je wisselt regelmatig je kleding en bewaart je te wassen kleding gescheiden van je schone kleding. Na het ontbijt krijg je steeds 15 minuten tijd om je kamer en jezelf op te frissen.

Kamerorde

Elke dag, tijdens het kamermoment in de voormiddag, ruim je je kamer op. Dit wil zeggen:

- je bed opmaken;
- kleding en andere zaken die rondslingeren opbergen;
- je lavabo ordelijk achterlaten;
- je handdoeken, washandjes en eventueel natte kleding te drogen hangen;
- je bureau opruimen;
- vuile was in een aparte zak of de voorziene wasmand steken.

Op de muren van je kamer mag je niets ophangen. Je mag je kamer wel opvrolijken met posters of foto's die je kan ophangen aan het houtwerk (de wand boven je bureau, de kleerkast of de deur). Het raam in je deur mag je enkel aan de buitenzijde afdekken.

Maaltijden

We eten **allemaal samen** aan tafel in de leefgroepkamer. Maaltijden en tussendoortjes worden door het ziekenhuis voorzien. Iedereen neemt een deel van de huishoudelijke taken op zich. Hiervoor wordt een taakverdeling opgemaakt die terug te vinden is in de keuken.

Versnaperingen

Je mag versnaperingen meebrengen. Deze worden bewaard in de leefgroep. Elke avond is er een snoepmoment voorzien.

Kamermomenten

Er zijn verschillende kamermomenten voorzien in het dagprogramma. Je kamer is je eigen plek, gebruik de kamermomenten dan ook om even op jezelf te zijn en tot rust te komen. Tijdens het kamermoment kom je niet zomaar uit je kamer, we verwachten dat je gebruik maakt van het aanwezige oproepsysteem (rode knop). Wanneer je het moeilijk hebt, of je wilt even alleen zijn, kan je ook steeds naar je kamer gaan. Je kan dan gebruik maken van het 'oranje lampje'. Dit laat ons en de andere jongeren weten dat je even 'me-time' nodig hebt. We vragen ook om ieders plek te respecteren en **niet op elkaars kamer te komen**.

Slapen

Om 21.30 uur gaat iedereen naar zijn/haar kamer, de lichten gaan uit om 22.30 uur. Vrijdag en zaterdag gaan de lichten uit om 23.00 uur. Vanaf 21.30 uur is de nachtverpleegkundige aanwezig. Wanneer je de kamer wil verlaten voor een toiletbezoek of je hebt het even moeilijk, dan maak je gebruik van het oproepsysteem (rode knop). Wanneer je de slaap niet kan vatten, dan kan/mag je dit aan de nachtverpleegkundige melden. Hij/zij komt ook op geregelde tijdstippen een kijkje nemen aan de kamer.

Bezoek

De bezoeken voor leefgroep 'IKO':

- **woensdag**: van **18.30** uur tot **20.30** uur
- **zaterdag** en **zondag**: van **14.00** tot **17.30** uur

Bezoek ontvang je op je kamer of buiten de afdeling, mits toestemming van het team en/of je ouders. We vragen om het bezoek op een rustige manier te laten verlopen, zodat de sfeer op de afdeling zo aangenaam mogelijk blijft. Indien je op advies van het team en in afspraak met je ouders of andere zorgfiguren de afdeling niet mag verlaten, kan je op je kamer bezoek ontvangen (maximum 4 personen). Bezoek buiten de afdeling is enkel toegestaan onder begeleiding van een volwassene met toestemming van je ouders. Uitzonderingen op deze regeling worden enkel toegestaan in overleg met de arts en je ouders.

Weekend

Het eerste weekend van je verblijf ga je niet naar huis, maar blijf je op de afdeling. Er is uiteraard mogelijkheid tot bezoek. Vanaf het tweede weekend word je opgehaald door iemand uit je omgeving, tenzij anders werd overeengekomen met het team. Uitzonderingen op de weekendregeling kunnen alleen in overleg met de arts en je ouders. Het weekend begint op zaterdag 14.00 uur tot maandagochtend. Het team van 'IKO' verwacht jou op maandag terug voor 11.00 uur 's morgens.

3. Therapieprogramma

Afhankelijk van jouw persoonlijke situatie word je uitgenodigd om deel te nemen aan verschillende therapievormen: gesprekstherapie, creatieve therapie, lichaams- en bewegingstherapie en onderwijs. Indien je vragen hebt over een bepaalde therapie, kan je terecht bij de verantwoordelijke therapeut.

Lichaams- en bewegingstherapie

Binnen lichaams- en bewegingstherapie staan bewegen en het lichaam centraal. Dit doen we o.a. aan de hand van sport, spel en verschillende opdrachten. De therapeut biedt een veilige plek waarbinnen je kan experimenteren met ander gedrag en zo nieuwe gevoelens of gedachten kan ontwikkelen en verkennen. Dergelijke veranderingen kunnen een positieve invloed hebben op jouw problemen.

Creatieve therapie

Creatieve therapie helpt jou om met allerlei materialen (bv. klei, verf, papier, ...) aan de slag te gaan. Dit biedt vaak een zicht op minder bekende aspecten van het bewustzijn. Het resultaat van de therapie kan verwerking, verrijking of inzicht zijn en ook verbetering van het mentale en lichamelijke functioneren.

Psychotherapie

Je krijgt de mogelijkheid om in individuele gesprekken met een psycholoog/psychotherapeut je verhaal te vertellen. Hierbij is er ruimte voor de moeilijkheden die je ervaart, maar ook voor de sterktes/krachten die er zijn. Je brengt samen in kaart wat belangrijke thema's zijn voor jou en hoe andere mensen of dingen een invloed op jou en je situatie kunnen hebben: familie, vrienden, school, maatschappij, sociale media, ...

Je kan samen met de psycholoog nadenken wie of wat jou kan helpen om met lastige dingen om te gaan. Daarnaast ga je ook op zoek hoe jouw krachten en talenten zich kunnen ontwikkelen en verder groeien.

Deze gesprekken bieden jou de mogelijkheid om te ervaren wat het betekent om met een andere persoon over jezelf te praten en na te denken, vertrouwen te voelen groeien en zelfwaarde te krijgen via het contact met een ander.

Gezinstherapie

We vinden het belangrijk dat je ouders en andere belangrijke zorgfiguren bij je verblijf betrokken worden. Zij kunnen uiteraard op bezoek komen tijdens de bezoeken, maar we verwachten ook dat ze langskomen voor gezinsgesprekken. Door deze gesprekken trachten we een beter beeld te krijgen van je gezin en je bredere omgeving, zodat we allemaal samen kunnen werken aan de moeilijkheden. Samen gaan we op zoek naar nieuwe mogelijkheden en de kracht van je gezin en bredere omgeving.

Onderwijs

Je gaat ongeveer 1 uur per dag naar de klas. De leerkracht werkt met materiaal uit de les van je eigen school, dus breng je schoolboeken en werkmateriaal mee. We werken aan schoolse thema's, maar je mag ook zelf een thema aanbrengen. Breng ook je logingegevens van Smartschool mee.

Het is niet de bedoeling dat er nieuwe leerstof aangeleerd wordt, wel dat de reeds gekende leerstof onderhouden wordt, zodat we zicht krijgen op wat je goed kunt, wat je leuk vindt en wat je werkpunten zijn. Ook kijken we samen met jou naar eventuele belemmeringen.

Tijdens je verblijf in leefgroep IKO neemt de leerkracht contact op met de leerkracht van je eigen school, je zorgcoördinator, het CLB en/of je schooldirecteur om verder informatie uit te wisselen en afspraken te maken. Dit gebeurt steeds na toestemming van je ouders.

4. Regels en afspraken

Regels en afspraken gelden voor iedereen. Wijzigingen of uitzonderingen kunnen enkel in afspraak met het team en de behandelende psychiater. Bij vragen of onduidelijkheden kan je de leefgroepbegeleiders aanspreken.

Wat breng je mee:

Kleding:

- voldoende kleding;
- voldoende ondergoed en sokken;
- jas, regenjas;
- schoenen, pantoffels;
- pyjama of nachtkleed.

Toiletspullen:

- handdoeken en washandjes;
- shampoo, douchegel, deodorant;
- tandpasta en tandenborstel;
- haarborstel;
- maandverband (indien nodig).

Schoolmateriaal:

- pennenzak met schrijfgerief;
- boekentas/rugzak;
- schoolboeken van de hoofdvakken;
- je schoolagenda.

Sportkleding:

- sportschoenen met bleke zool;
- sportbroek en t-shirt;
- zwembroek, badpak, handdoek, zwemzak.

Allerlei:

- een lijstje met de medicatie die je neemt + medicatie voor de eerste dag;
- telefoonnummers van je ouders of andere zorgfiguren. Met de telefoon van de leefgroep kan je enkel telefoneren naar mensen die je ouders of zorgfiguren hebben goedgekeurd.
- een recente foto van jezelf;

- identiteitskaart;
- 20 euro activiteitengeld;
- wekker;
- gsm, laptop, radio, mp3-speler of iPod;
- cd's
- knuffelbeer;
- strips, boeken;
- draagbare spelconsoles en multimedia, je mag deze meebrengen maar er zijn wel afspraken rond het gebruik ervan;
- je eigen kussen en/of donsovertrek.

Onder bewaring van de leefgroepbegeleiding:

- haardroger, stijltang;
- scheerapparaat, scheermesjes, ladyshave;
- scherpe voorwerpen zoals bv. scharen, nagelknipper, enz.;
- brandbare producten zoals bijvoorbeeld nagellakremover;
- aansteker.

Zorg ervoor dat je persoonlijke spullen voorzien zijn van je naam!

Wat breng je niet mee:

- energiedranken;
- alcohol;
- drugs en andere verboden middelen of voorwerpen;
- aanstootgevende kleding.

Spullen uitlenen is niet toegelaten

Vaak gaan persoonlijke spullen verloren of stuk en dit zorgt voor extra problemen.

Als je toch spullen zou uitwisselen is dat volledig op eigen verantwoordelijkheid.

Respect voor materiaal

Iedereen draagt **zorg** voor het materiaal van de afdeling en de kamer. Ook de algemene beleefdheidsregels gelden hier, dus behandel iedereen met het **respect** waarmee je zelf behandeld wil worden.

Roken

Er wordt enkel buiten, op het terras gerookt. Binnen geldt er een algemeen rookverbod. Je mag roken op de afgesproken momenten, indien je minstens 16 jaar oud bent en de toestemming hebt van je ouders. Het aantal sigaretten wordt individueel besproken met een maximum van 10 per dag.

Je eerste sigaret kan je na het ontbijt roken, maar wel pas nadat je je taken hebt uitgevoerd. Je rookwaren worden bewaard door de leefgroepbegeleiders en worden ook door hen verdeeld. De laatste sigaret wordt voor 21.00 uur gerookt

Telefoon en Multimedia

Telefoneren of opgebeld worden kan dagelijks tussen 18.30 en 20.00 uur. Dit gebeurt in samenspraak met de leefgroepbegeleiders. We proberen voor iedereen voldoende beltijd te voorzien. Er zijn draagbare telefoons beschikbaar in de leefgroepruimte.

Jouw gsm (inclusief simkaart) bewaar je op je kamer. Tijdens het leefgroepgebeuren en/of de therapiemomenten gebruik je jouw gsm niet. Uitzonderingen hierop zijn enkel mogelijk in het belang van jouw behandelplan of dat van de groep. Er is gratis wifi aanwezig op onze afdeling. Foto's maken, filmen of geluidsopnames maken, is niet toegelaten. De privacy van de andere jongeren en de leefgroepbegeleiders vinden we heel belangrijk.

Binnen onze dienst proberen we een goed evenwicht te creëren bij het gebruik van allerlei multimediatoestellen. Er kunnen individuele regels opgelegd worden als we merken dat dit belangrijk is in het kader van jouw behandeling. Dit gebeurt in overleg met je ouders.

Gsm, alle soorten muziekspelers, iPod, tablet, laptop, portable, gameconsoles (psp, psvista, nintendo DS, ...) en portable dvd-speler blijven op de kamer en worden enkel gebruikt tijdens de kamermomenten. **Na 22.30 uur worden deze toestellen niet meer gebruikt.** Indien we merken dat je je moeilijk aan deze regel kan houden, kunnen aparte afspraken gemaakt worden.

Belangrijk: We kunnen steeds besluiten om specifieke afspraken te maken om persoonlijke spullen in bewaring te nemen.

Drugs, alcohol, energiedranken en wapens

Drugs, alcohol, energiedranken en wapens (bv. messen) zijn absoluut verboden op de afdeling. Wanneer we vermoeden dat je deze gebruikt of in je bezit hebt, kan je getest en/of gecontroleerd worden. Als je over verboden voorwerpen of middelen beschikt, zullen deze in bewaring genomen worden. Eventuele gevolgen worden besproken met het team en indien nodig wordt de juridische dienst van het ziekenhuis op de hoogte gebracht. In sommige situaties wordt ook de politie op de hoogte gebracht. In extreme gevallen kan de opname beëindigd worden.

Volgende controles kunnen uitgevoerd worden:

- kamercontrole;
- drugscontrole;
- bagage- en lichaamscontrole.

Deze controles zijn eerder uitzonderlijk en worden enkel onder bepaalde omstandigheden, zoals geformuleerd in de procedures, toegepast.

Seksualiteit en lichamelijk contact

Wanneer je samen met andere jongeren in een groep verblijft is het normaal dat er soms vriendschappen en/of verliefdheden ontstaan. Hier is op zich niks mis mee. Om het voor iedereen veilig te houden en ervoor te zorgen dat je met je eigen behandeling kan bezig zijn, vragen we je toch enige afstand te bewaren. Intiem lichamelijk contact kunnen we niet toestaan.

5. Praktische afspraken

Administratie

Voor alle administratieve vragen zoals ziekteattesten voor het ziekenfonds, verzekeringspapieren, attesten van arbeidsongeschiktheid, enz. kan je terecht bij het onthaal maar ook bij de leefgroepbegeleiders.

Verzekeringpapieren die moeten ingevuld worden, kunnen aan het verpleeglokaal worden afgegeven. Aan het einde van de opname wordt er een ontslagverslag meegegeven.

Activiteitengeld

Bij opname wordt aan je ouders of zorgfiguren een bedrag van 20 euro activiteitengeld gevraagd. Bij ontslag wordt het resterende bedrag en een lijst van de gemaakte kosten overhandigd aan je ouders of zorgfiguren. We vragen je om geen geld of bankkaart bij jou of op je kamer te houden.

Identificatie

Wanneer je opgenomen bent in het ziekenhuis, krijg je een identificatiebandje om. Dit mag je uitdoen bij het verlaten van de afdeling. Binnen het ziekenhuis is dit verplicht.

Thuismedicatie

Het bekomen van een actueel overzicht van jouw thuismedicatie is een gedeelde verantwoordelijkheid tussen jou en je zorgverlener.

Bij opname is het belangrijk dat je je thuismedicatie meebrengt (in de originele verpakking, met vermelding van de in te nemen dosis en het tijdstip van inname). Geef deze thuismedicatie af aan de leefgroepbegeleider.

Tijdens jouw verblijf levert de ziekenhuisapotheek jouw medicijnen. Het kan zijn dat hierdoor overgeschakeld wordt op een gelijkaardig product aanwezig in het ziekenhuis. Parafarmacie (vitamines, supplementen, ...) kan je van thuis meebrengen en gebruiken. Het gebruik van thuismedicatie wordt enkel toegestaan in uitzonderlijke gevallen.

Medicatie wordt gegeven en ingenomen onder toezicht van de leefgroepbegeleiders. Wanneer je in het weekend naar huis gaat, wordt de noodzakelijke medicatie en een medicatieschema meegegeven. Het is dan ook de bedoeling dat deze correct wordt ingenomen.

Als je medicatie wordt aangepast, worden je ouders of zorgfiguren en jij hierover ingelicht. Heb je hierover nog vragen? Aarzel dan niet om je arts of de leefgroep-begeleiders hierover aan te spreken.

Ontslag

Binnen leefgroep IKO zijn er twee ontslagmomenten per week, namelijk woensdag en zaterdag. Wanneer je op een maandag, dinsdag of woensdag wordt opgenomen, zal je ontslag plaatsvinden op een woensdag, vier weken na je opname. Als je op een donderdag of een vrijdag wordt opgenomen, zal je ontslag plaatsvinden op een zaterdag, vier weken na opname.

Bij ontslag krijg je een korte ontslagbrief mee waarin onder andere afspraken rond nazorg en medicatie vermeld worden. We voorzien een kopie voor je huisarts en één voor jou en je ouders. Als er zich een crisissituatie voordoet, neem je binnen de kantooruren best contact op met onze dienst op het nummer 03 760 89 10. Buiten de kantooruren kan je via de dienst Spoedgevallen (03 760 60 00) vragen om doorverbonden te worden met de kinder- en jeugdpsychiater met wachtdienst om te kijken wat de beste zorg is op dat moment.

6. Varia

Bewakingscamera's

Hier en daar op de afdeling zijn er bewakingscamera's geplaatst, rekening houdend met de huidige wetgeving. Ze zijn zo geplaatst dat ze jou en het leefgroepgebeuren zo weinig mogelijk hinderen. Misschien lijkt het op het eerste zicht vervelend, maar ze zijn er om veiligheidsredenen. Er zijn ook camera's aan de buitengevel om jullie veiligheid te verhogen.

Agressief gedrag

Agressief gedrag wordt niet getolereerd. Soms voel je jezelf 'ambetant' (je voelt je boos, benadeeld, verveeld, ...). Dit zijn normale gevoelens en dat mag. Wel willen we dat je met deze gevoelens op een goede manier omgaat, dit wil zeggen dat je dit niet met agressief gedrag oplost. We willen je helpen met het zoeken naar een goede manier (bv. sporten, wandelen, ...) om dit te uiten, zodat je niemand kwetst.

Wanneer je agressief gedrag vertoont, kunnen we je voor een bepaalde tijd naar je kamer of naar de prikkelarme ruimte (rustkamer) laten gaan. Als je gevraagd wordt om naar je eigen kamer of naar de rustkamer te gaan, wil dit zeggen: "Momenteel is het voor jou te moeilijk om in de groep te zijn, dus ga even uit de groep en probeer tot rust te komen". Eventueel vraag of krijg je hulp van de begeleiders. Als je weer rustig bent, ben je weer welkom in de groep.

Vrijheidsbeperkende maatregelen

Indien **jouw gedrag een acuut gevaar** stelt voor jezelf of anderen kan er besloten worden om over te gaan tot afzondering. Hierbij word je naar een afzonderlijke ruimte (rustkamer of time-out) gebracht waarbij mogelijk de deur gesloten wordt. In de time-outkamer bestaat ook de mogelijkheid tot fixatie. Binnen onze afdeling proberen we deze maatregel zoveel mogelijk te vermijden.

Een afzondering wordt niet gebruikt als straf, maar enkel om jezelf (of anderen) te beveiligen. We weten dat een afzondering steeds een ingrijpende gebeurtenis is en we zullen met jou en je ouders steeds zoeken naar een manier om deze situaties te vermijden.

Indien je in afzondering verblijft, is verhoogd toezicht noodzakelijk en komt de begeleider minstens om de 30 minuten bij je langs en word je binnen de 24 uur gezien door de afdelingsarts of arts van wacht. Elke afzondering duurt zo kort mogelijk en je wordt zo snel mogelijk terug naar je eigen kamer begeleid.

Voor je eigen **veiligheid** worden mogelijk gevaarlijke spullen in bewaring genomen. Om alles correct te laten verlopen is hiervoor een procedure uitgeschreven en wordt deze steeds aangepast aan het eisenkader van de Vlaamse zorginspectie.

Meer informatie vind je in bijlage.

7. Documenten en nuttige informatie

Rechten van de patiënt

1. De wet is van toepassing op alle zorgverleners, bedoeld in KB 78.
2. Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.
3. Recht op kwaliteitsvolle dienstverlening.
4. Vrije keuze van zorgverlener.
5. Recht op privacy en respect voor intimiteit.
6. Recht op pijnbestrijding.
7. Recht op informatie over de gezondheidstoestand.
8. Recht om niet te weten.
9. Therapeutische exceptie.
10. Recht op informatie over en toestemming voor elke medische handeling.
11. Wijze van toestemming.
12. Recht op weigering of intrekking van toestemming.
13. Spoedgevallen.
14. Recht op inzage in het patiëntendossier.
15. Recht op een afschrift van het patiëntendossier.
16. Vertegenwoordiging van personen onder juridisch beschermingsstatuut.
17. Recht op klachtenbemiddeling.

Voor meer informatie kan je contact opnemen met de Ombudsdienst van het AZ Nikolaas.

Beroepsgeheim

Wanneer je terecht komt in een groep, zul je zelf verhalen delen en verhalen te horen krijgen van de anderen. Ga hier respectvol mee om. De andere groepsleden zullen dit ook doen. Ook is het niet de bedoeling om alles met andere groepsleden te delen, hiervoor zijn de leefgroepbegeleiders aanwezig. Onzorgvuldig en respectloos omgaan met wat je hebt gehoord en gezien tijdens de groepssessies stelt je aanwezigheid in de groep én op onze afdeling in vraag.

Het team heeft een gedeeld beroepsgeheim. Informatie gaat zonder jouw toelating niet buiten het team, tenzij jouw veiligheid of deze van de anderen in gevaar komt, maar wordt binnen het team gedeeld omdat ze belangrijk is voor een goede begeleiding tijdens je behandeling. Het gedeeld beroepsgeheim stelt het team in staat om je een zo goed mogelijke totaalzorg te kunnen aanbieden. Uiteraard gaan we in gesprek met je ouders en proberen we zo open mogelijk te communiceren met alle partijen, waarbij we rekening houden met jouw rechten. Ook je school en het CLB brengen wij (na toestemming van je ouders) op de hoogte van de belangrijkste informatie.

Geïnformeerde toestemming

AZ Nikolaas respecteert de rechten van de patiënt: het beleid kan worden nagelezen op de website www.aznikolaas.be. Een folder over de rechten en de plichten van de patiënt is eveneens beschikbaar. Vraag deze gerust aan de leefgroepbegeleiders.

Elke behandeling of therapie die je ondergaat, kan enkel gebeuren met jouw toestemming. Dit nadat je geïnformeerd bent over de voor- en nadelen, de alternatieven (indien deze er zijn), de mogelijke bijwerkingen, de financiële aspecten, ... Voor sommige behandelingen vraagt de arts jou om dit schriftelijk vast te leggen in een document (informed consent).

Levensbeschouwelijke zorg

Een ziekenhuisverblijf kan heel wat vragen en bezorgdheden met zich meebrengen die raken tot aan de kern van ons bestaan en wie we zijn. Je kunt hiervoor een beroep doen op de medewerkers van het levensbeschouwelijk supportteam. Indien je dit wenst, kunnen onze levensbeschouwelijke begeleiders tijdens jouw verblijf bij jou langskomen voor een vertrouwelijk gesprek, waarbij ze luisteren met een open visie en jou proberen bij te staan op de moeilijke momenten. De levensbeschouwelijke begeleiders zijn er voor iedereen. Wil je één van hen spreken, vraag dan aan een leefgroepbegeleider om hen te contacteren. Desgewenst kunnen ze jou tevens in contact brengen met een vertegenwoordiger van jouw geloofsgemeenschap. Je vraag wordt steeds in alle discretie en met het nodige respect behandeld.

Preanesthesie vragenlijst (vragenlijst vóór de verdoving)

Bij bepaalde ingrepen of onderzoeken dien jij of je huisarts een preanesthesie vragenlijst in te vullen. Je geeft deze bij opname af aan de leefgroepbegeleider. Het kan zijn dat jouw huisarts ook voorbereidende onderzoeken laat uitvoeren (bv. een bloedafname). Vraag zeker na hoe de resultaten van deze onderzoeken aan het ziekenhuis worden overgemaakt.

Veilige zorg

Patiëntidentificatie

Bij het toedienen van medicatie en bij medische/verpleegkundige handelingen, is het belangrijk dat jouw identiteit gecontroleerd wordt om elke vergissing uit te sluiten. Je wordt meermaals gevraagd om jouw naam en geboortedatum te formuleren (telkens opnieuw bij een eerste contact met een nieuwe zorgverlener). Dit is een standaardprocedure in ons ziekenhuis, die mee een veilige zorg garandeert. Het is dan ook belangrijk om gedurende je hele ziekenhuisverblijf steeds je identificatiebandje te dragen. Als het toch zou loskomen, verloren zou

gaan of het identificatiebandje niet meer leesbaar is, gelieve dit dan zo snel mogelijk te melden aan een leefgroepbegeleider. Hij/zij zal jou een nieuw bandje bezorgen.

Valpreventiebeleid

In AZ Nikolaas zijn we zeer waakzaam voor valincidenten van onze patiënten. Hiervoor werd een valpreventiebeleid uitgewerkt. Van belang is dat je steeds valincidenten uit het verleden bespreekt met de leefgroepbegeleider, therapeut of arts. We wijzen je graag op een aantal aspecten waar je zelf tijdens jouw verblijf op kan letten in onze affiche voor valpreventie die je kan terugvinden op www.aznikolaas.be.

Specifiek voor de dienst Kinder- en Jeugdpsychiatrie willen we ouders en jongeren er attent op maken om **veilig schoeisel** te dragen gedurende hun verblijf op de afdeling.

Decubituspreventiebeleid

In AZ Nikolaas passen we een beleid toe dat het ontstaan van doorligwonden bij onze patiënten dient te voorkomen. Je leest meer hierover in de brochure 'Preventie decubitus'. Deze vind je op www.aznikolaas.be.

Pijn

Tijdens jouw verblijf is het mogelijk dat je pijn hebt. Deze pijn kan gerelateerd zijn aan jouw opname of reeds langer aanwezig zijn (rugklachten, hoofdpijn, ...). De (pijn)verpleegkundige en/of jouw arts zullen jouw pijn regelmatig bevragen. De ernst van de pijn wordt het best aan de hand van een cijfer van 0 (geen pijn) tot 10 (onhoudbare pijn) of op een speciale meetlat aangegeven. Het is echter belangrijk om pijn zelf direct te melden. Je hoeft niet te wachten tot een zorgverlener bij je komt. Hoe langer je wacht, hoe moeilijker het is om de pijn onder controle te krijgen. Aanhoudende pijn is namelijk een belangrijke oorzaak van een vertraagd herstel. Meer informatie hierover vind je terug in de brochure 'Pijnbehandeling na een operatie' of op de website www.aznikolaas.be.

Ziekenhuishygiëne

Een goede handhygiëne is belangrijk om de overdracht van ziektekiemen te voorkomen. Jouw zorgverstrekkers ontsmetten hiervoor de handen met handalcohol. Jij kunt ook helpen door je handen regelmatig te wassen met water en zeep (bv. vóór de maaltijd, na toiletgebruik, na hoesten, niezen of snuiten, bij vuile handen). Sommige patiënten zullen van de arts de raad krijgen om de handen ook te ontsmetten.

Bepaalde kiemen worden ook verspreid via de lucht. Daarom is het belangrijk om te hoesten, niezen of snuiten met een afgewend gezicht en de mond en neus af te dekken met een papieren zakdoekje. Dit papieren zakdoekje wordt na gebruik weggegooid en daarna worden de handen gewassen.

Voor sommige kiemen worden in het ziekenhuis extra voorzorgsmaatregelen genomen. Je wordt dan 'in isolatie' verzorgd. De ziekenhuismedewerkers dragen bij jouw verzorging handschoenen, een masker of een schort. Aan jouw kamerdeur hangt ook een fiche met deze informatie. Indien je nog vragen hebt, kun je steeds terecht bij de leefgroepbegeleider of bij de dienst Ziekenhuishygiëne (tel. 03 760 27 09).

Algemene informatie

- Op de terreinen van het AZ Nikolaas geldt een algemeen rookverbod, behalve in enkele specifieke rooklokalen. Er bevindt zich een rookpaviljoen op alle campusen. Algemeen wordt aangenomen dat roken en overmatig gebruik van alcohol schadelijk zijn voor jouw gezondheid. Bij sommige therapieën of behandelingen wordt roken of het gebruik van alcohol absoluut afgeraden. Indien je hierover specifieke vragen hebt, aarzel dan niet om jouw arts aan te spreken. **Binnen de dienst Kinder- en jeugdpsychiatrie gelden specifieke afspraken met betrekking tot roken.**
- 10 duidelijke afspraken over jouw en onze veiligheid vind je terug in het Reglement inwendige orde, raadpleegbaar op de website: www.aznikolaas.be.
- Uitleg over de financiële aspecten van een opname vind je terug in de financiële infogids, beschikbaar aan het onthaal van het ziekenhuis of via onze website (www.aznikolaas.be/patiënt). De meerkost van een éénpersoonskamer (o.a. het aanrekenen van een voorschot bij opname en de hieraan verbonden supplementen) wordt hierin toegelicht. **Binnen de dienst Kinder- en jeugdpsychiatrie zijn enkel eenpersoonskamers beschikbaar, er wordt geen meerkost aangerekend.**
- Indien je over een hospitalisatieverzekering beschikt, is het raadzaam om jouw verzekeraar vooraf op de hoogte te brengen van je opname en je goed te informeren over de zaken die (al dan niet) opgenomen zijn in jouw polis.
- Ons ziekenhuis neemt deel aan de uitwisseling van gezondheidsgegevens. Meer informatie vind je op www.mijngezondheid.belgie.be of in de specifieke folder, beschikbaar aan het onthaal van het ziekenhuis.
- De Ombudsdienst van het ziekenhuis bevindt zich in de nabijheid van de hoofdingang van campus Sint-Niklaas – Moerlandstraat. Meer informatie over de werking van de Ombudsdienst en de rechten die jij hebt als patiënt vind je op onze website: www.aznikolaas.be.

- Het ziekenhuis is niet verantwoordelijk voor behandelingen uitgevoerd door zelfstandige artsen en paramedici (o.a. kinesisten) in het ziekenhuis (afwijzing centrale aansprakelijkheid). Zij sluiten hiervoor zelf een verzekering af.
- Het ziekenhuis is niet verantwoordelijk voor diefstal en verlies van waardevolle voorwerpen. We raden je aan om geen waardevolle voorwerpen mee te brengen naar het ziekenhuis.
- Bijkomende informatie over ziekenhuisopnames en verwante thema's kan je ook opvragen bij jouw plaatselijk ziekenfonds.
- Meer informatie over deze en andere algemene items vind je terug op onze website: www.aznikolaas.be. Raadpleeg zeker de items onder 'Praktisch' en 'Zorgethiek en regelgeving'. Indien je niet over internet beschikt, kan je deze informatie op papier bekomen aan het onthaal van het ziekenhuis.

8. Klachten en opmerkingen

Wanneer je vragen, opmerkingen, klachten of suggesties hebt over je opname of over de werking van de dienst, kan je je steeds richten tot je individuele begeleider, de andere teamleden, het afdelingshoofd of de arts.

Je kan met klachten en/of opmerkingen ook terecht bij de Ombudsdienst van het ziekenhuis, deze bevindt zich in de nabijheid van de hoofdingang van campus Sint-Niklaas - Moerlandstraat.

Meer informatie over de werking van de Ombudsdienst en de rechten die je hebt als patiënt vind je op onze website: www.aznikolaas.be

Ombudsdienst AZ Nikolaas
03 760 28 50
ombudsdienst@aznikolaas.be

Hebben je ouders of jij vragen of opmerkingen in verband met jouw ziekenhuisfaciliteit? Neem dan gerust contact op met het financieel aanspreekpunt (03 760 79 18 | fasp@aznikolaas.be) of de gezinstherapeut van de afdeling.

9. Evaluatie

Twee maal per jaar wordt er een evaluatieperiode voorzien. Tegen het einde van je verblijf ontvang je dan een **tevredenheidsenquête** waarop je anoniem voorstellen en opmerkingen kan noteren. We willen je vragen deze bevraging in te vullen en af te geven aan de verpleegpost van de leefgroep of het onthaal.

Jouw opmerkingen en suggesties worden vertrouwelijk behandeld. Ze stellen ons in staat om onze zorg voortdurend bij te stellen.

Tijdens je verblijf heb je ook de mogelijkheid om minstens 1 maal deel te nemen aan de **jongerenraad**. Hier kan elke jongere voorstellen doen ter verbetering van de algemene werking van de dienst.

Aan het onthaal van de dienst Kinder- en jeugdpsychiatrie staat ook een **ideeënbus**.

10. Contact

Afdelingshoofd en therapeutisch coördinator

Kristof De Clercq
Afdelingshoofd
+32 (0)3 760 89 58
Kristof.declercq@aznikolaas.be

Griet Plettinx
Therapeutisch coördinator/muziektherapeut
+32 (0)3 760 89 61
Griet.plettinx@aznikolaas.be

Artsen

Dr. A. Van Thillo
Medisch diensthoofd
Afdelingsarts Leefgroep 'De Beren'

Dr. R. Reyntjens
Afdelingsarts Leefgroep 'De Opstap'

Dr. J. Molenaers
Afdelingsarts Infantteam

Dr. W. Mengde
Afdelingsarts Leefgroep 'IKO'

De artsen zijn telefonisch bereikbaar via het algemeen onthaal van onze dienst:
+32 (0)3 760 89 10.

11. Nuttige gegevens

Hulpdiensten (ambulance/politie)	112
Antigifcentrum	070 24 52 45
Huisartsenwachtpost Waasland	03 361 03 61
AZ Nikolaas	
algemeen nummer	03 760 60 60
spoedgevallendienst	03 760 60 00
CGG Waas en Dender	078 35 34 35
CAW	078 150 300
Similes	016 24 42 01
Crisismeldpunt Oost-Vlaanderen	09 265 04 90
Tele-onthaal	106 of www.tele-onthaal.be
Awel	102 of www.awel.be
Zelfmoord 1813	02 649 95 55 of www.zelfmoord1813.be
Druglijn	078 15 10 20 of www.druglijn.be
Teleblok	0800 13 14 4 of www.teleblok.be
JAC (jongeren advies centrum)	www.jac.be

Bijlagen

12. Bijlagen

Visietekst vrijheidsbeperkende maatregelen binnen de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren

Onderstaand vind je een deel van de visietekst terug, opgesteld in 2017, die door alle partners binnen de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren wordt ondersteund.

Onder vrijheidsbeperkende maatregelen verstaan we alle maatregelen die een beperking van de keuzevrijheid en/of bewegingsvrijheid van de patiënt inhouden, inclusief beperkingen in het contact met de buitenwereld. Deze definitie werd ook gehanteerd door Zorginspectie. Het gaat in deze definitie zowel over dwanginterventies als dwang middels afdelingsstructuur, architectuur of afdelingsregels.

Hoewel het advies van de Hoge Gezondheidsraad van juni 2016 niet is geschreven vanuit het perspectief van kinder- en jeugdpsychiatrie, is in dit advies de volgende definitie opgenomen met betrekking tot de aanpassing van dwanginterventies:

“Beslissingen of handelingen vanwege een hulpverlener die een individu beperken in zijn vrijheid, bewegingsruimte of onafhankelijk beslissingsrecht met als bedoeling onmiddellijk in te grijpen op een gevaarlijke situatie met reëel gevaar op letsel voor die persoon of voor een derde; een einde te stellen aan gevaarlijk gedrag voor zichzelf of anderen.”

In deze definitie gaat het om dwanginterventies als afzondering en fixatie, het toedienen van medicatie onder dwang, of het ontnemen van de persoonlijke vrijheid van de patiënt zonder diens toestemming maar ook om opname op een gesloten afdeling of het toepassen van afdelingsregels.

Kinderpsychiatrische diensten hebben naast een therapeutische ook een pedagogische en ontwikkelingsfunctie. Daartoe zijn afdelingsregels en afspraken in functie van het ontwikkelingsniveau, de leeftijdsgroepen en de specifieke patiëntenpopulatie nodig met als doel een stabiel en veilig afdelingsklimaat te creëren. In dit advies spreken we over vrijheidsbeperkende maatregelen in de brede betekenis. Wanneer we spreken over specifieke vormen van dwanginterventies, zoals afzonderen en fixatie, worden deze ook aldus benoemd.

Meer informatie vind je op: <https://www.zorgneticuro.be/publicaties/visienota-vrijheidsbeperkendemaatregelen-de-geestelijke-gezondheidszorg>

13. *Ethisch kader*

Het toepassen van dwanginterventies in bedreigende situaties wordt door hulpverleners beschouwd als onwenselijke uitzonderingen op de zorg die zij willen geven. Afzondering en fixatie worden in sommige diensten gebruikt als middel voor het managen van agressief gedrag terwijl paradoxaal genoeg het gebruik ervan op zich een risico inhoudt op zowel fysieke als psychische schade bij zowel de hulpverleners als de patiënten en bovendien met risico op gevolgschade in de therapeutische relatie. Binnen het wetgevend kader is er ruimte voor individuele beoordelingen wanneer het over dwanginterventies gaat.

De redenering die hier achter zit is dat de gevolgen van deze maatregelen en de eventuele schade aan de therapeutische relatie worden afgewogen tegenover de verwachte positieve gevolgen van de behandeling die de patiënt nodig heeft. Er moet dan ook omzichtig omgegaan worden met deze maatregelen vanuit een geëxpliciteerd ethisch kader dat binnen elke voorziening duidelijk is voor zowel de hulpverlener, de patiënt en zijn steunfiguren.

De toepassing van dwanginterventies zijn steeds gesitueerd in een ethisch verantwoord zorgbeleid. Deze nota onderschrijft het recente advies van de Begeleidingscommissie Ethiek Geestelijke Gezondheidszorg van de Broeders van Liefde 'Synthese van vier adviezen over dwanginterventies in de psychiatrie'. Dit ethisch advies geeft aan dat dwang enkel verantwoord is indien gelijktijdig aan drie voorwaarden voldaan wordt:

1. Patiënt is onvoldoende beslissingsbekwaam;
2. Er is dreigende en ernstige schade;
3. Proportionaliteit.

Deze drie voorwaarden betekenen dat de patiënt onvoldoende beslissingsbekwaam is om een dialoog of dialoog te voeren en er ernstige schade dreigt aan de fysieke, psychische gezondheid of de integriteit van zichzelf of anderen. Tot slot dienen vrijheidsbeperkende maatregelen in verhouding te staan tot de dreigende en ernstige schade.

**Kinder- en jeugdpsychiatrie Tilia
Leefgroep 'IKO'**

Straat 929

Campus Sint-Niklaas - L. De Meesterstraat

L. De Meesterstraat 5, 9100 Sint-Niklaas

www.aznikolaas.be

www.aznikolaas.be/web/kinder-en-jeugdpsychiatrie

Onthaal:

KJPSY@aznikolaas.be

tel. 03 760 89 10 | fax 03 760 89 19

IKO:

tel. 03 760 89 20

Spoedgevallen:

tel. 03 760 60 00